

2019-03-20
Dnr 2018:8856

Munkedals kommun
Barn- och utbildningsnämnden
kommun@munkedal.se
Liselott.Sorensen-ringi@munkedal.se

Rektor Hällevadsholms skola
Maria.kullander@munkedal.se

Beslut efter riktad tillsyn
Hällevadsholms skola F-3 i Munkedals
kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Munkedals kommun att **senast den 30 maj 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag redovisas till Skolinspektionen skriftligen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Munkedals kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 8–11 §§ skollagen; Lgr 11,2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som den enskilde eleven behöver, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. I de fall där elev bedöms behöva placeras i särskild undervisningsgrupp som en del av det särskilda stödet ska detta framgå av elevens åtgärdsprogram och även av ett särskilt beslut. Vårdnadshavare ska informeras om att beslutet kan överklagas och insatserna ska följas upp och utvärderas regelbundet så att eleven kan återgå till ordinarie undervisning så snart som möjligt.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att Hällevadsholms skola inte har ett fungerande arbete kring den nystartade så kallade Lilla gruppen. Skolinspektionen bedömer att den lilla gruppen, så som den beskrivits av skolans personal, utgör en särskild undervisningsgrupp. Elever kan under en tid få sitt behov av särskilt stöd tillgodosett genom undervisning i en särskild undervisningsgrupp men det är viktigt att det särskilda stödet i dessa fall utformas i enlighet med författningarnas krav och tar sin utgångspunkt i elevernas behov som ska framgå av den utredning som måste göras i

varje enskilt fall. Det finns även krav på formella beslut, åtgärdsprogram och uppföljningsarbete för att säkerställa att placeringen har fått avsedd effekt.

De brister som finns i skolenhetens arbete med placering i särskild undervisningsgrupp innebär att elevens särskilda stöd inte utformas i enlighet med författningarna och att eleven därför riskerar att inte få det stöd eller få det på det sätt som denne har rätt till enligt skollagen. Om inte åtgärden placering i särskild undervisningsgrupp är med i elevens åtgärdsprogram är det svårt för lärare och rektor att veta om insatsen som sätts in verkligen är adekvat och motsvarar elevens behov och därmed hjälper eleven. En elev riskerar, om placeringen i särskild undervisningsgrupp inte kontinuerligt följs upp och utvärderas, att återgången till den ordinarie gruppen inte sker så snart det är möjligt. Det är också viktigt att informera eleven och elevens vårdnadshavare om vad särskild undervisningsgrupp innebär när man fattat ett sådant beslut samt att informera om att dessa beslut är möjliga att överklaga.

Utredning

Det framkommer vid intervju med rektor att de inte sett Lilla gruppen som en särskild undervisningsgrupp. Rektor har därför inte heller fattat beslut om placering i särskild undervisningsgrupp för de aktuella eleverna. Rektor uttrycker att gruppen skapats för att det ska bli mer studiero i klassrummen men framhåller att den är helt ny. Rektor bekräftar att det har varit oklart med formaliteterna kring det särskilda stödet och att det har skett en betydande omorganisation som har påverkat skolan under läsåret 2018/19.

Av lärare och personal i Lilla gruppen framgår under intervju samt av Skolinspektionens besök i den Lilla gruppen att det är en särskild undervisningsgrupp. Av elever och lärares beskrivningar framgår att eleverna ska vistas i den lilla gruppen större delen av dagen åtminstone inledningsvis. Det framgår att det handlar om elever som är utåtagerande och som har svårt att koncentrera sig samt som annars far runt i klassrummet vilket påverkar både deras egna möjligheter att ta till sig av undervisningen, säger personalen. Enligt personalen i den särskilda undervisningsgruppen har huvuddelen av eleverna åtgärdsprogram men det är inte inskrivet att de ska gå i gruppen.

På Skolinspektionens intervjufråga om situationen i klassrummen uppger lärarna att det varierar om det är möjligt att ge eleverna den undervisning de behöver men lärarna menar att skolan har många elever i behov av särskilt stöd som inte fungerar i stora grupper och därför har man inrättat Lilla gruppen. I Lilla gruppen får eleverna sin undervisning under hela, eller stora delar av, skoldagen. Lärarna uppger vidare att det har försvunnit resurser, lådstadiesatsningen har exempelvis försvunnit, vilket har lett till att det är oroligare i klassrummen. Samtidigt uppger lärarna att man har haft en god studiero idag då utåtagerande elever har varit i Lilla gruppen. De förklarar att Lilla gruppen är helt ny för dagen. Det är tänkt att eleverna på sikt ska vara i den ordinarie gruppen i vissa ämnen och i den lilla gruppen i vissa ämnen, fast det är ännu inte bestämt hur det ska vara i detalj, enligt lärarna.

Personal i elevhälsan uppger att hon har varit inne i en av de klasser som har problem och säger att klassen inte är helt enkel. Det var rörigt, elever som stökade. En gång undervisade hon eleverna själv i en halvtimme och hade fullt upp med att fånga gruppen. Hon menade att det inte var en hållbar situation för ordinarie lärare utan stödinsatser behövdes och att det fanns många behov. Enligt elevhälsan har det förts diskussioner en längre tid om att skapa en grupp för de elever som har behov av att undervisas i mindre grupp. Några av de här eleverna har ju åtgärdsprogram, enligt elevhälsan. De tillhör sina klasser men man ska få gå ifrån sin klass till gruppen för att få jobba mer enskilt. Elevhälsans personal menar vidare att de här eleverna inte kunde klara av nya lärare och vikarier som var på väg in i verksamheten på grund av många tidigare byten av personal och dessutom tyckte flera av de aktuella eleverna att det var skönt att få gå i gruppen. Specialpedagogen uppger att hon haft en del möten med vårdnadshavare.

Elevhälsans personal menar att det här har varit ett nytt sätt att se om det kan fungera för de här eleverna. Elevhälsan uppger att de inte vet om skolan utrett elevernas individuella stödbehov avseende placering i särskild undervisningsgrupp innan de blivit placerade i Lilla gruppen.

Huvudmannens representanter redogör för vidtagna åtgärder och vilka utmaningar som finns vid skolan sen omorganisationen inför läsåret 2018/19 då skolan blev en F-3 skola. Bland annat uppger de att det har anställts ny skolpersonal och Lilla gruppen är ett sätt att komma till rätta med stöket som har funnits under hösten 2018.

Motivering till föreläggande som ingripande

Munkedals kommuns verksamhet vid Hällevadsholms skola uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten och föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Munkedals kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Huvudmannen och rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen för eleverna vid Hällevadsholms skola inte utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det framgår bland annat av intervjuer med personal, rektor och elever att lokalerna som utbildningen bedrivs i inte i alla delar är ändamålsenligt anpassade för yngre barn och det utökade elevantalet som finns vid skolan under läsåret 2018/19. Det är oroligt och trygghet saknas i vissa delar som korridorer, matsal och andra utrymmen på skolan. Personalen har inte heller alltid tillsyn över de platser i utemiljön där förekomsten av konflikter är störst.

Utredning

Av Skolinspektionens intervjuer med eleverna framgår att det händer en massa bråk vid kullen ute på gården. Flera elever berättar att det är dåligt borta vid kullen, på morgonrasten men även på andra raster, därför att fröknarna inte ser vad som händer där. Det är elever som blir slagna eller ramlar och de knuffar ner varandra, uppger eleverna. Även om det står en lärare där så bryr de sig inte, säger de vidare. Det blev förbud mot skojbråk. Förut fick man skojbråka men sedan blev andra ledsna, så sedan fick man inte skojbråka mer. Men vissa skojbråkar i alla fall, enligt eleverna.

Vidare uppger eleverna att det är folk som springer i korridorerna, fastän man inte får det och i matsalen när treorna kommer in, då är det mat och vatten och mjölk på golvet. Något Skolinspektionen även kunde konstatera vid besök i matsalen under elevernas lunch.

När Skolinspektionen frågar om situationen i klassrummet uppger eleverna att det är ganska mycket bråk i vissa klasser. Det måste komma in fler fröknar i klassrummet för att det ska bli ordning och när inte ens det fungerar så får de bråkiga eleverna gå till rektorn, säger de vidare. Som exempel på vad som kan hända beskriver eleverna att vissa puttade på borden, vissa stänger lådan på fingrarna så att det gör jätteont och ganska många räcker inte upp handen utan skriker rätt ut. De lyssnar inte på fröken och vissa elever sitter uppe på borden, berättar flera elever.

Elevhälsan uppger att delar av elevhälsan är ny och att organisationen är ny för läsåret. Specialpedagogen förklarar att det förebyggande arbetet fortfarande är under uppstart. Specialpedagogen började som resurs i en klass i augusti 2018. Hon uppger att det finns många "studsollar" i klassen men det har blivit väldigt mycket bättre sedan vårterminen 2018. Logopeden har inte själv varit inne i klassen men har hört att det varit bristande studiero och oroligt i klassen. Skolsköterskan uppger att det finns en lång korridor som det kan bli väldigt rörigt i periodvis. Skolan är inte byggd för ett lågstadium, menar hon och får medhåll av specialpedagogen som säger att det är "turbo" i den långa korridoren. Eleverna tycker såklart att det är jätteroligt att springa där, enligt elevhälsan. Vi har funderat på att dela upp den på något sätt, men inga åtgärder har vidtagits ännu.

På Skolinspektionens fråga om studieron i klassrummen uppger lärarna att det varierar om det är studiero men lärarna menar att skolan har många elever i behov av särskilt

stöd. Lärarna uppger att det finnas rastvakter som ska ha uppsikt över vad som händer på gården.

Rektor uppger att Lilla gruppen skapats för att det ska bli mer studiero i klassrummen eftersom det inte alltid varit lugnt i alla klasser. Delvis har detta att göra med personalsjukskrivningar och lärarbyten som vissa elever har svårt att hantera.

Av Skolinspektionens observationer framgår det att ljudnivån vid lektioner var acceptabel. Även om det fanns exempel på elever som gjorde annat än att arbeta med skolarbete så störde det inte andra elever. Skolinspektionens inspektörer bedömde att miljön, om den inte begränsas till enbart lektionssalar utan även övriga studieutrymmen på skolan och utemiljön, inte präglades av lugn och inte främjade studiero. Skolinspektionen kunde genom egna observationer ute på gården konstatera att personalen inte alltid har tillsyn över de platser i utemiljön där förekomsten av konflikter är störst.

Motivering till föreläggande som ingripande

Munkedal kommuns verksamhet vid Hällevadsholms skola uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten och föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

2019-03-20

X Hans Larson

Enhetschef
Signerat av: Hans Larson

2019-03-20

X Jonas Nygren

Utredare/föredragande
Signerat av: Jonas Nygren

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens riktade tillsyner hittar du på:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/riktad-tillsyn/>

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om av Hällevadsholms skola i Munkedals kommun

Bilaga 1:

Fakta om den riktade tillsynen av Hällevadsholms skola

Skolinspektionen har den 11 oktober 2018 initierat en riktad tillsyn av Hällevadsholms skola i Munkedals kommun utifrån uppgifter som inkommit till myndigheten. Enligt dessa uppgifter finns det risk att elever vid Hällevadsholms skola i årskurserna 1-3 inte tillförsäkras en miljö med som präglas av trygghet och studiero. Det finns även klasser som har genomgått upprepade lärarbyten och det kan förekomma brister avseende det stöd som ges till eleverna.

Skolinspektionen har med anledning av uppgifterna som framkommit begärt in yttrande från huvudmannen den 19 oktober 2018. Svar har inkommit från huvudmannen den 5 november. Därefter har Skolinspektionen genomfört ett tillsynsbesök i Hällevadsholms skola den 31 januari 2019.

Den riktade tillsynen har omfattat områdena: *Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling* samt *Extra anpassningar och särskilt stöd*.

Vid tillsynsbesöket har Skolinspektionen intervjuat elever i årskurserna 1-3, lärare i årskurserna 1-3, elevhälsan, rektor och företrädare för huvudmannen. Det har även genomförts lektionsobservationer och andra verksamhetsbesök.

Beskrivning av skolenheten

Hällevadsholms skola är en F-3 skola med cirka 120 elever i åldrarna 6-9 år. Det finns också förskola och fritidshem. Skolan leds av en rektor.